

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.254/2017/6.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
 . Rothermel Erika előadó bíró
 . Márton Gizella bíró

A felperes: **Felperes neve**
(cím)

A felperes képviselője:óné Dr. Szilasi Rita ügyvéd
(cím)

Az alperes: Fejér Megyei Kormányhivatal
(8000 Székesfehérvár, Szent István tér
9.)

Az alperes képviselője: . Nemes Dénes ügyvéd
(cím)

A per tárgya: népegészségügyi hatáskörben hozott
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:ékesfehérvári Közigazgatási
és Munkaügyi Bíróság

felj

13.

Rendelkező rész

A Kúria

- a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.008/2016/12. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2015. szeptember 11-én és 16-án Martonvásár-Erdőhát

mintavételi ponton ivóvíz önellenőrzési vizsgálatot végzett, melynek eredménye szerint az ivóvíz arzén tartalma átlépte a jogszabályban előírt határértéket. A felperes az önellenőrzési vizsgálat eredményeit 2015. szeptember 23-án megküldte a Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal, mint elsőfokú hatóság részére. Az elsőfokú hatóság 2015. szeptember 23. napján kelt FE-02R/044/00410-19/2015. számú határozatával arra kötelezte a felperest, hogy Martonvásár- Erdőhát vízellátó hálózata minden pontján ivóvíz minőségű vizet biztosítson, amelynek érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket, továbbá az intézkedések eredményességét vízvizsgálatok elvégzésével igazolja. A határozat indokolásában rögzítette, hogy nem megfelelő minőségű ivóvíz használat az egészségre veszélyt jelent, ezért az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001.(X.25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 6.§-a alapján a határérték túllépése miatt rendelte el a szükséges intézkedést.

- [2] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2015. november 18. napján kelt FER/043/02451-2/2015. számú határozatával az elsőfokú döntést helyben hagyta. A határozat indokolásában hivatkozott a Korm.r. 6.§-ára, a 2.§ k) pontjára, a 3.§ (2) bekezdésére, az 5.§ (5) és (6) bekezdéseire, valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 1.§ (1) bekezdésére és 11.§ (5) bekezdésére. Az ügy előzményeként rögzítette, hogy Martonvásár-Erdőháton két kút működik, amelyből az 1. számú kút határérték alatti mennyiségű arzént tartalmaz, a 3. számú kút pedig határérték feletti mennyiséget, de az 1. számú kút rossz állapotú és alacsony vízhozamú, ezért működtetni kell a 3. számú kutat is. A felperes már többször kimutatta az arzén magas szintjét, amelynek eredményeképpen a hatóság korábban is kötelezte intézkedésre. A felperes az arányok beállításával igyekszik azt elérni, hogy ne legyen határérték túllépés a hálózatban, de ez csak rövid és nem hosszú távú megoldás. Elismerte a felperes, hogy a településen szükség lenne vas és arzénmentesítő berendezés kiépítésére.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [3] A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.
- [4] Az alperes ellenkérelmében fenntartva határozatának indokolásában foglaltakat, a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Rögzítette, hogy a Korm.r. 6.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ivóvíz minőségére vonatkozó, üzemeltető által bejelentett, vagy a hatóság által észlelt, a 3.§-ban meghatározott határértékek bármelyikének a túllépése, illetve a szennyezés veszélyével járó rendkívüli esemény

esetén az illetékes népegészségügyi szerv a túllépés okát kivizsgálja és a szükséges ivóvízminőség-javító intézkedéseket elrendeli. Az intézkedés több válfaja is felmerülhet a jogszabály előírásai szerint. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Korm.r. 5.§-a rögzíti a vízminőség ellenőrzésére vonatkozó szabályokat és az üzemeltető feladatait, mely szerint az üzemeltető kötelessége a vízminőség ellenőrzésének biztosítása és a vizsgálat eredmények megküldése a hatóság számára. Az elsőfokú bíróság ebből azt állapította meg, hogy a jogszabály alapján közigazgatási jogviszony a felperes, mint szolgáltató és az elsőfokú hatóság, mint közigazgatási szerv között jön létre. A Korm.r. alapján az eljáró elsőfokú (népegészségügyi) hatóság tehát csak a vele közigazgatási jogviszonyban álló szolgáltatót hívhatta fel arra, hogy a megfelelő minőségű ivóvíz ellátása érdekében a szükséges intézkedéseket tegye, mást az eljárásba nem vonhatott be. Az elsőfokú bíróság idézte a Korm.r. 6.§ (2) bekezdését, amely kimondja, hogy a vízminőség ellenőrző vizsgálat eredményéről az illetékes népegészségügyi szerv valamennyi érintett települési önkormányzatot egyidejűleg értesíti. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy míg az elsőfokú hatóság az üzemeltető felperessel közigazgatási jogviszonyban áll, addig az önkormányzatot csupán értesítenie kell, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy nem az ő kötelezésére kellett volna sort keríteni, hanem az önkormányzat kötelezésére. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Korm.r. 6.§ (9) bekezdése írja elő az önkormányzatra vonatkozóan azt, hogy a vízszolgáltatás költségeit az önkormányzat viseli. Egyúttal hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 132.§ (1) bekezdés e) pontjára, mely szerint a törvényességi felügyelet körében a kormányhivatal jogosult az önkormányzat feladat-ellátási kötelezettsége tárgyában külön eljárást indítani. A népegészségügyi hatóság az önkormányzattal szemben a megfelelő minőségű ivóvíz biztosításával kapcsolatban intézkedést nem foganatosíthat, ezért az elsőfokú bíróság tévesnek ítélte azt a felperesi hivatkozást, hogy az önkormányzat víziközmű-ellátással kapcsolatos feladatainak elhatárolását a népegészségügyi hatóságnak vizsgálnia kellett volna. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy két különböző jogviszonyról van szó, az egyik a hatóság és a szolgáltató közötti jogviszony, amelynek lényegét a fentiekben kifejtette, a másik jogviszony a felperes és az önkormányzat közötti víziközmű-szolgáltatási jogviszony, amelynek tárgya a víziközmű-szolgáltatás keretében elvégzendő feladatok meghatározása. Az elsőfokú bíróság szerint kizárólag a felperes és az önkormányzat közötti víziközmű-szolgáltatási szerződés keretébe tartozó kérdés a vízkezeléssel kapcsolatos feladatok. A felperesi szolgáltató érdeke, hogy az önkormányzattal megkötött vagyonkezelési szerződés alapján egyeztessen, hogy milyen intézkedések megtétele szükséges, a lehetséges intézkedések közül melyiket kell alkalmazni. Arra a felperesi felvetésre, hogy az alperesi határozatban nem került meghatározásra a konkrét

intézkedés, az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy jogszabály nem írja elő, hogy a hatóságnak milyen részletességgel kell meghatározni az elvégzendő feladatokat, az alperesi határozat a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a szükséges intézkedés megtételére hívta fel a felperest. Ennél szűkebb meghatározás, előírás nem volt szükséges, hiszen a felperesnek a szakmai és műszaki megoldási lehetőségek közül kell kiválasztania a legésszerűbbet és a leginkább célravezetőt, hiszen ő van tisztában a műszaki, szakmai szempontokkal és azzal, hogy a műszaki körülmények és feltételek ismeretében milyen módon lehetséges célszerűen elvégezni az ivóvízminőség-javító intézkedéseket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A felperes a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesi keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályok téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a népegészségügyi hatóság közigazgatási jogviszonyban kizárólag a felperessel állhat. Kifejtette, hogy a Korm.r. által meghatározott, az érintett önkormányzat felé előírt értesítési kötelezettség nem értelmezhető akként, hogy minden intézkedésre kizárólag csak a szolgáltatót lehet kötelezni. A felperes hivatkozott a Korm.r. 6.§ (1) bekezdés a)-e) pontjaira, amelyek felsorolják az elrendelhető intézkedéseket. Álláspontja szerint az elsőfokú hatóság a c) pontot nevesítette határozatában, azaz a „szennyezés eltávolítása vízkezeléssel” intézkedésre kötelezte a felperest. A felperes szerint a szennyezés (az arzén) eltávolítása, a vízkezeléshez szükséges beruházások nem a napi üzemen-tartás körébe tartozó feladatok. Az arzén határérték túllépés nem üzemeltetési probléma, nem valamely műszaki-technológiai eljárás hiányossága következménye, és nem is abból fakad, hogy a felperes valamely szakmai előírást ne tartott volna be az üzemeltetés során. Így az arzén határérték túllépés a felperesnek nem felróható, nem vezethető vissza jogellenes magatartására. A felperes hangsúlyozta, hogy meg kell különböztetni a Korm.r. 6.§ (8) bekezdés és 6.§ (1) bekezdés szerinti intézkedéseket. Mindössze a Korm.r. 6.§ (8) bekezdése szerinti intézkedés, azaz az egészséges ivóvíznek az érintett területek számára való biztosítása az, amire a felperest kötelezni lehetett, s amelynek egyébként a felperes eleget is tett. Ez azonban nem ivóvízminőség-javító intézkedés, hanem azonnali beavatkozás. Az ivóvízminőség-javító intézkedést a hatóság nem rendelhette volna el a felperessel szemben, hiszen azon túl, hogy átmeneti megoldásként tartályos vízszállítással biztosította a megfelelő ivóvizet, más intézkedésre nincs lehetősége. A felperes hangsúlyozta, hogy a további intézkedés számára azért nem írható elő, mert a víziközmű-fejlesztés körébe tartozó beruházást igénylő feladata a megfelelő minőségű ivóvíz folyamatos és megbízható

biztosítása. Mindez nem a felperes, hanem az ellátásért felelős önkormányzat kötelezettségeként fogható csak fel.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja továbbra is az volt, hogy az ivóvízminőség önellenőrzése során megállapításra került határérték túllépés tekintetében az intézkedési kötelezettség a felperest terheli, e vonatkozásban az önkormányzatot csak értesíteni kell. Az intézkedési kötelezettség kógens jogszabályi előírásnak minősül, és nem téves jogi következtetés alapján jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a hatóságok jogszerűen kötelezték az üzemeltetőt a beavatkozásra, az egészséges ivóvíz biztosítására. Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében nem adott elő új jogi érveket, és a felperesnek a tényállásról írt állításai ellent is mondanak a tényeknek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [9] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozatok jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.
- [10] A Korm.r. 5.§ (5) és (6) bekezdései előírják, hogy a határérték feletti szennyezés esetén az üzemeltető azonnal megkezdje a közegészségügyi kockázatot jelentő paraméterek koncentrációjának csökkentése érdekében történő beavatkozást, amellyel egyidejűleg telefonon és elektronikus úton tájékoztatja az illetékes népegészségügyi szervet. A Korm.r. 6.§ (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ivóvíz minőségére vonatkozó, az üzemeltető által bejelentett, vagy a hatóság által észlelt, a 3.§-ban meghatározott határértékek bármelyikének a túllépése, illetve szennyezés veszélyével járó rendkívüli esemény esetén az illetékes népegészségügyi szerv a túllépés okát kivizsgálja, és a szükséges ivóvízminőség-javító intézkedéseket elrendeli. A fentiek alapján tehát a hatóságoknak a szükséges ivóvízminőség-javító intézkedéseket kell elrendelniük és éppen ezt tették. Tévedett a felperes, amikor az intézkedési kötelezettség címzettjét vitatta, miután a jogszabály csak az üzemeltetőt és nem az önkormányzatot nevesíti, így a hatóság és az üzemeltető között létesül közigazgatási jogviszony. Az önkormányzat ebben az eljárásban nem ügyfél, közvetett érintettsége okán a hatóság nem kötelezi, csak értesíti [Korm.r. 6.§ (2) bekezdése].
- [11] A Kúria rámutat arra, hogy tévedett a felperes akkor is, amikor az üzemeltető kötelező beavatkozását a lakosság zacskós vízzel történő ellátására kívánta szűkíteni. Az üzemeltető intézkedési kötelezettsége ebben nem merül ki, miután ez csak átmeneti, rövid ideig fenntartható megoldás. A hatóság által előírt intézkedési kötelezettség ennél több, melyet a jogszabályban felsoroltak közül

választhat ki a kötelezett a célszerűség mentén. A felperes a hatósági kötelezés vonatkozásában ellentmondásos álláspontot képviselt, mivel kereseti kérelmében még arra hivatkozott, hogy a hatósági határozatokból nem tudta, mit kell tennie, később kérelmét akként változtatta meg, hogy a hatóságok konkrét intézkedés végrehajtását írták elő, amelynek teljesítése azonban meghaladja képességeit. Előbbi tekintetében a Kúria egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy jogszabály nem írja elő a hatóságnak, hogy milyen részletességgel kell meghatározni az elvégzendő feladatokat. Ehhez képest az alperesi határozat a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a szükséges intézkedés megtételére hívta fel a felperest, melynél szűkebb meghatározás előírása nem volt indokolt, hiszen a felperesnek a szakmai és műszaki megoldási lehetőségek közül kell kiválasztania a legésszerűbbet és a leginkább célravezetőt, hiszen ő van tisztában a műszaki-szakmai szempontokkal, ahogy erre az elsőfokú bíróság helyesen utalt. Utóbbira nézve megjegyzi a Kúria, az nem kizárt, hogy a megfelelő minőségű ivóvíz folyamatos, megbízható és hosszútávú biztosítása a víziközmű-fejlesztés körébe tartozó beruházást igénylő feladat, amely lehet az ellátásért felelős önkormányzat kötelezettsége is. Ez a kérdés – miként erre az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott – meghaladja a közigazgatási per kereteit, az már egy másik, a felperes és az önkormányzat közötti víziközmű-szolgáltatási jogviszony, amelynek tárgya a víziközmű-szolgáltatás keretében elvégzendő feladatok meghatározása. Ebből az elsőfokú bíróság helyesen azt a következtetést vonta le, hogy kizárólag a felperes és az önkormányzat közötti víziközmű-szolgáltatási szerződés keretében vizsgálendő kérdés az, hogy a vízkezeléssel kapcsolatos feladatok elvégzése melyikük feladatkörébe tartozik.

- [12] A Kúria megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében nem adott elő új jogi érveket, az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a Korm.r. előírásait, a hatósági rendelkezés kereteit, melyeken a hatóságok nem léptek túl, ennél fogva a jogerős ítélet jogszerű.
- [13] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [14] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [15] A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselettel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.

[16] A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére, melynek összegét a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2018. február 21.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró